

Увлин агротехническ керг-төрт сән оныг өгхмн

Селәнә эдл-ахун культуруин ургъц икдүүлгънд увлин агротехническ керг-төр гыгъад—теегт цас бәрлгън, бәәрн газрин удобренъ белдлгън ик чинртә болдж.

Хасу гань иктә мана таньгъчин тәрәнә ургъца хурчиг, цасн нег улү чинртә. Цас бәр-снә ашд нег гектар болгън тәрәнә ургъц 2-с авн 4 цент-рнег күртл ик болджиг, түрүн ахууин колхозмудин болн совхозмудин дамшлт узулджәнә.

Элст балгъсна „Страна Советов“ колхозин 1-ч болн 2-ч бригадлар, колхозин агроном Сербиновин гардврт, джил болгън цасн бәрлднә, тегад эн бригадсин тәрәнә ургъцн колхозин наалк бригадсар болхла, збвәр ик болна. Цас бәрлгън, теегт ус хоршасн деерән, намрин тәрәг. Увлин киитгнәс хальчлна. Зузан цасар хучгдәс намрин тәрән увлдн кбрхш, цаснә гүүдж одсн нуцки теегин намрин тәрән болхла, ивтркә, кинтид кбрәд муурна.

Ода увл болад, цасн учкв. Хамгин турун болдж намрин тәрәнә участксар унсн цасиг гүүлгго, дорнә бәрлгън—эллаху болгъна эрки төр болджана. Болв цуг колхозмуд болгънар совхозмуд болгънар эн эрки чинртә агротехническ керг-төрт сән оныг тавгдхш. Элст балгъсна „Страна Советов“ гидг колхоз цас бәрлгънә шитмс, цас хагълдг цанмуд белдсн болхла, балгъсна „По-

беда“ болн Сталинә нертә колхозмуд тиим белдвр кех бәәтхә, цас бәрлгънә төриг нан санандан авад уга бәәнә. Западный, Ленинский, Балковский болн иань чигн совхозмудин гардачир цас хоршалгънә төриг бас гартан авад уга бәәцхәнә.

Колхозмудин ахлачнр, совхозмудин болн МТС-н директормуд, түрүн болдж эднә ах агрономс цас бәрхд кергтә шитмс, цас хагълдг цанмуд түргәр белддж, тәрәнә газрар, түрүн болдж, намрин тәрәнә теегәр цас икәр хоршадж авх даалгъврта.

Бәәрн газрин удобренъ белдлгън, цас хоршалгънас бас багъ биш агротехническ чинртә керг болджана. Бәәрн газрин удобренә тоод оргнъ—мал агърусна бог-шег, шовуна сүүр, үмсн болдж. Таньгъчин колхозмудар болн совхозмудар мал-агърусна дала әлл бог-шег хурна. Болв тәрә асрхин төлә эн йир багъар олзлгднә.

Малин бог-шег дегд чинртә удобренъ болджана, юнъгад гихлә, мал-агърусна бог-шеегт тәрәнд кергтә тоотн цугтан бәәдн. Эн джилд бәәрн газрин удобренъ белдлгър ик гидг кдлмш кегдх збвтә. Таньгъчин колхозмудар болн совхозмудар бәәрн газрин 100 миньгъ-гар тонн удобренъ белдлгънә зура батлгдсн.

Бәәрн газрин удобрениг, тү-

рүн болдж темснә болн эрдни-шишән культурумуд асрхин төлә белдх кергтә. Эн кдлмшлг нургълдж темснә болн эрдни-шишән бригадсин звенос кұцәх збвтә.

Шовуна сүүр бас сән чинртә удобренъ болдж. Шовуна сүүриг джилин ут-туршарт хоршагад, буту хашад, сарад хадлгълх кергтә. Бәәрн газрин удобрениг (мал-агърусна бог-шеегиг) теегт цуглулдж хоршақларн оргнәрн 3--4 метр, бндрәрн 1,5—2 метр тәвджәх кергтә. Дакад мел эдл-аху болгънд үмс белддж хоршалгъна ик гидг эв-аргъ бәәнә. Үмсн бас сән гидг удобренъ болдмн.

Теегт цас бәрлгън, бәәрн газрин удобренъ—малин бог-шег, шовуна сүүр цуглулдж хоршалгън—эдл-аху болгъна гардачирин, түрүн болдж агрономсин эрки кергнә болджана.

А. В. ПШЕНИЧНЫЙ,
селәнә эдл-ахун таньгъчин
управленә ах агроном.